

Дідковський С.В. (Київ)

ЕКСПЕРТИЗА СОЦІАЛЬНИХ ДІАЛОГІВ.

Ситуація: Поширення запиту на проведення соціальних діалогів у українському суспільстві. Поява великої кількості форм та схем ведення діалогів, кожна з яких претендує на організаційну. Зіткнення різних організаційних схем в процесі обговорення соціальних питань, що призводить до конфронтації та конфліктів на всіх рівнях ведення діалогів

Проблема: Відсутність моделей експертизи схем управління соціальними діалогами.

Мета: Розробити модель експертизи схем управління соціальними діалогами.

Підхід: Системо-миследіяльний.

Загальні положення. Експертиза - форма прикладного дослідження, яка будується шляхом рефлексивної реконструкції, інтерпретації та оцінки об'єкта. [1]

Мета експертизи: Провести оцінку моделі рефлексивно організованого соціального діалогу на реалізованість.

Об'єкт експертизи: процес соціального діалогу.

Предмет експертизи: схема організації діалогу в функції засобу організації та управління діалогом.

Матеріал експертизи: зміни у змісті мовленнєвих висловлювань та розумінні сенсу спільної діяльності в учасників діалогу, організованого за допомогою схеми.

Модель експертизи включає: інструменти, технологію їх застосування та результати. [2]

У якості головного інструмента виступає матриця експертизи, що складається з наступних елементів: параметрів, критеріїв та шкали оцінок.

Визначення параметрів експертизи: Необхідність в проведенні діалогу виникає в ситуації спілкування, коли його учасники не можуть зрозуміти того, що відбувається та що їм робити в майбутньому. Мета діалогу – досягти порозуміння. Розуміння перспектив спільного майбутнього визначається рівнем усвідомленості змісту проектів соціально-психологічної діяльності, що реалізує та планує кожен з учасників діалогу, та можливістю їх співвідношення та кооперації. У зв'язку з цим параметрична модель експертизи повинна відповідати нормативній структурі соціально-психологічного проекту.

Параметри матеріалу експертизи: 1. Опис вихідної ситуації. 2. Протиріччя у структурі ситуації, що вимагають змін. 3. Проектна пропозиція. 4. Програма кроків з реалізації проекту. 5. Учасники програми. 6. Зв'язок з іншими проектними пропозиціями. 7. Строки реалізації. 8. Стан готовності до реалізації проекту.

Задля оцінки процесу та результатів діалогу, що організований у схемі, пропонуються наступні критерії: 1. Обґрунтованості. 2. Повноти представленості. 3. Новизни. 4. Ймовірності втілення.

Шкала оцінок: 0-10.

Технологія проведення експертизи: налічує два етапи: ситуативної оцінки процесу діалогу та оцінки ситуації діалогу.

1. Мета етапу ситуативної оцінки полягає в оцінці та проблематизації змісту та організаційних схем учасників діалогу. Для реалізації мети експерти вчиняють наступні дії:

1.1. Вислуховують учасників діалогу. Заповнюють стовпчик параметричних характеристик матриці по кожному учаснику.

1.2. Здійснюють оцінку рівня опрацьованості змісту параметрів за критеріями.

1.3. Оголошують експертні висновки учасникам.

Результат першого етапу експертизи: проблематизація схем, що організують мислення та комунікацію кожного з учасників діалогу.

2. Мета етапу оцінки ситуації діалогу полягає в зміні схем, що організують мислення та спілкування учасників, та оцінці результатів цих змін. Для реалізації мети експерти вчиняють наступні дії:

2.1. Вводять модель експертизи у в якості організаційної.

2.2. Вислуховують учасників діалогу, мислення та комунікація яких організована за допомогою нового засобу. Заповнюють стовпчик параметричних характеристик матриці експертизи по кожному учаснику.

2.3. Проводять оцінку рівня опрацьованості змісту параметрів за критеріями.

2.4. Здійснюють порівняльний аналіз результатів експертизи, отриманих на першому та другому етапі та оголошують підсумковий експертний висновок.

Результати другого етапу експертизи:

1. Результати учасників діалогу:

1.1. Підвищено рівень рефлексивної організації мислення та розуміння.

1.2. Розвинуто схеми організації та управління процесом спілкування.

1.3. Сформовані нові способи і прийоми організації спілкування у формі діалогу

1.4. Удосконалено проектні пропозиції вирішення проблемної ситуації.

1.5. Розширено розуміння перспектив спільної діяльності.

Перспективи використання моделі експертизи знаходяться в площині:

1. Організації та управління процесами соціальних діалогів.

2. Підготовки модераторів соціальних діалогів, соціальних працівників та практичних психологів.

Література.

1. Швалб Ю.М. Методология и теория экспертной деятельности: психологические аспекты. – Киев.: «Основа», 2013. – 240 с.

2. Дидковский С.В., Дитюк П.П., Красновская Т.К. Технология организационно-деятельностной экспертизы // Актуальні проблеми психології: Психологічна теорія і технологія навчання / За ред. Максименка С.Д. – т.8, вип.2. – К.: «Міленіум», 2006. – с.75-82.